

Naschrift bij: De economie van het toezicht

Eric van Damme is kritisch op de strategie van ACM en op het *ESB*-artikel van Don *et al.* (2013) waarin deze strategie nader wordt toegelicht. De doelstelling die ACM kiest, namelijk om te gaan voor de brede consumentenwelvaart, vindt hij erg ruim (“ik ken geen goede definitie van brede welvaart”, “wat is brede welvaart?”, “wie is de consument?”, aldus Van Damme) en daarom wordt het volgens hem ook erg moeilijk om te beoordelen of ACM goed functioneert. Daarbij vindt Van Damme dat niet uit het oog verloren moet worden dat een consument ook andere belangen heeft dan uitsluitend de wil om te consumeren. Bovendien wijst hij erop dat het begrip ‘de consument’ breder opgevat moet worden dan zoals dit in het consumentenrecht is gedefinieerd. Veel bedrijven zijn naast producent vaak ook consument van intermediaire producten. Dat ACM daar wel oog voor heeft, blijkt uit haar missiestatement: “De Autoriteit Consument & Markt bevordert kansen en keuzes voor bedrijven en consumenten.” Deze kansen en keuzes worden bevorderd wanneer voldaan wordt aan de doelstelling van ACM zoals omschreven in artikel 2 lid 5 van de Wijzigingswet (Tweede Kamer, 2014), waar Van Damme naar verwijst om aan te geven waar ACM zich aan te houden heeft: “goed functionerende markten, (...) ordelijke en transparante marktprocessen en (...) een zorgvuldige behandeling van de consument”. Het amendement van Verhoeven van D66 dat ACM daarbij ook moet zorgen voor een gelijk speelveld op markten, zien wij niet als “een tik op de vingers”. Het geeft alleen maar aan dat een goede marktordening ook belangrijk is voor de consument.

We blijven er dan ook bij dat uiteindelijk de consument centraal moet staan, waarbij wij ervoor pleiten daarbij een breder welvaartsbegrip te hanteren dan alleen het ‘consumentensurplus’. Verbetering van marktwerking kan nooit een doel op zich zijn. Adam Smith schreef al in 1776: “*Consumption is the sole end and purpose of all production; and the interest of the producer ought to be attended to, only so far as it may be necessary for promoting that of the consumer.*” Het consumentensurplus kan in veel gevallen wel als uitgangspunt dienen, maar schiet al snel tekort wanneer er een oordeel gevraagd wordt over bijvoorbeeld reguleringkwes- ties waarbij gekeken moet worden hoe om te gaan met grote investeringsvraagstukken of hoe milieuvraagstukken mee te wegen in een consumentenwelvaartsfunctie. Voor ACM zijn de doelstellingen in de gereguleerde sectoren dan ook breder omschreven, en omvatten deze bijvoorbeeld ook het bevorderen van concurrentie en het ondersteunen van innovaties alsmede het waarborgen van betaalbaarheid, beschikbaarheid en toegankelijkheid van dienstverlening. Het mag zo zijn dat

JARIG VAN SINDEREN

Chief Economist bij Autoriteit Consument
en Markt en hoogleraar aan de Erasmus
Universiteit Rotterdam

“ACM haar hand beter niet kan over- spelen en gewoon binnen haar taak- opdracht haar nuttige werk [moet] doen”, maar in de praktijk wordt een autoriteit al snel van monomaan sim- plisme beticht wanneer uitsluitend de Mededingingswet wordt toegepast en er geen rekening gehouden wordt met andere belangen dan het belang

van een goede marktwerking. Dat geldt ook voor het oordeel van de rechter over door ACM genomen besluiten, zoals Van Damme zelf ook aangeeft. Juist om de maatschappelijke ver- antwoordelijkheid van ACM in de praktijk te benadrukken, wordt in de strategische nota aangegeven dat ACM, wanneer mogelijk, publieke belangen wil betrekken bij haar afwegin- gen. Dat speelt bijvoorbeeld een rol bij haar afwegingen om wel of niet kritisch te zijn op bepaalde afspraken tussen be- drijven die in strijd zijn met de Mededingingswet, zoals bij de beoordeling van het energieakkoord aan de orde was, waar het ging om een voorgenomen gecoördineerde beperking van productiecapaciteit van kolencentrales. In de uitwerking van het door Van Damme bekritiseerde *ESB*-artikel van Don *et al.* wordt overigens aangegeven hoe wij denken gekwantificeerd verantwoording af te leggen voor het functioneren van ACM. Dat zal inderdaad breder zijn dan alleen het publiceren van de outcome. In het *ESB*-dossier dat op 18 april zal verschijnen, wordt nader uitgewerkt hoe de effectmeting zowel ex ante als ex post in dienst gesteld zal worden van een goede prioritering van werkzaamheden van ACM. Ik zie ernaar uit om op het symposium dat wordt georganiseerd naar aanleiding van dit speciale nummer op 30 april nader met Van Damme over zijn kritische benadering van de ACM-strategie van gedachten te wisselen.

LITERATUUR

Don, H., D. Janssen, M. Schik en J. van Sinderen (2013) De economie van het toezicht. *ESB*, 98(4669), 586–589.

De auteur heeft verklaard dit artikel alleen te publiceren in *ESB* en niet elders te publiceren in wat voor medium dan ook. Het is wel toegestaan om het artikel voor eigen gebruik en voor publicatie op een intranet van de werkgever van de auteur aan te wenden.